

Mic Jurnal al Primărilor

Anul V • Nr. 6 (50) • Iunie 2020

„Bravo, Silly!... Bis!...”

Silly Vasiliu pe coperta revistei „Realitatea Ilustrată” - 1931

Răsfățata publicului de revistă, Silly Vasiliu, va rămâne marea lui vedetă, populară și iubită deopotrivă de spectatorii din primele rânduri de fotolii, ca și de cei din ultimele rânduri de balcoane...

„- Bravo, Silly !... Bis!...este exclamația obișnuită, de proporții delirante, care răsplătește fiecare «șlagăr» al lui Silly Vasiliu, fie că e vorba de o arie națională, pe care o zice de foc și de inimă albastră, electrificând sala, fie că e vorba de o romanță sentimentală sau de tangoul insinuant. Pe soclul revuistic, Silly Vasiliu – frumoasa Silly Vasiliu – și-a câștigat un loc de frunte pe care multe l-au disputat dar fără succes.”

Acesta este portretul făcut răsfățatei publicului de revistă bucureștean de altădată - Silly Vasiliu - de către F. O. Fosian. Aș adăuga doar constatarea că numele acestei iubite artiste din perioada interbelică este și el unul pe nedrept înscris în lista tristă a artiștilor aproape uitați astăzi.

pag. 2

RECAS

pag. 3

SÂNMIHAIU R.

pag. 4

CHECEA

pag. 5

SĂVÂRSIN

pag. 6

FÂNTÂNELE

pag. 7

FÂNTÂNELE

pag. 8

SECUSIGIU

pag. 9

CENEI

pag. 10

LENAUHEIM

pag. 11

VINGA

pag. 12

Străinii au urât calitatea
învățământului...

„Când am fost ales să conduc Primăria orașului Recaș am găsit, chiar în zona centrală a orașului un fel de târg rural, în care domnea o dezordine greu de descris!”

Teodor PAVEL - Primar al orașului Recaș

Îmi spunea odată colegul meu Vasile Todî, că șef nu acceptă să-i spun, că el este îndrăgostit de orașul Recaș, ca o sticlă de vin de răcoarea fântânii (nu știu de ce îi plac lui comparațiile astea), dar ceva din bucuria întâlnirii cu acest oraș, tot mai bine gospodărit, mi s-a transmis și mie în timp. Dovadă că revin cu plăcere în acest loc despre care cea mai veche mențiune datează din 1318. Oare câți își mai amintesc că încă din Evul Mediu orașul Recaș avea același nume? Rekaș se numea la 1450, tot astfel se cheamă și astăzi. Numele său are o rădăcină slavă: „rika”=pârâu, dar există dovezi că satul era valah. Istoricul Nicolae Ilieșu arată că în 1359 la Recaș s-au așezat mai multe familii de români din Moldova, care au primit pământ și privilegii de la regele Ludovic cel Mare, fără să fie obligați să renunțe la ortodoxie. Mai târziu primesc aceleași drepturi și mai mulți bulgari, așadar compoziția etnică a fost mai variată. Despre istoria prezentă a acestui oraș, despre proiectele pe care administrația de azi le-a transformat în realitate, am stat de vorbă cu edilul orașului, domnul ing. Teodor Pavel, căruia îi mulțumesc pentru amabilitatea de a-și face timp pentru dialogul nostru.

Domnule primar, am vorbit la trecuta noastră întâlnire, și despre achiziții și despre programe transfrontaliere, precum și despre programul prin care ați reușit să schimbați vechiul sistem de iluminat din orașul dumneavoastră. Azi aș dori să aflu motivul pentru care au lipsit, o bună perioadă de timp, indicatoarele rutiere?

Da, am mai spus și repet pentru o și mai bună înțelegere a chestiunii, că înainte de a vorbi despre acea perioadă de absență a indicatoarelor rutiere, cetățenii orașului Recaș știu foarte bine că noi am avut în toată această perioadă, ca preocupare esențială, asfaltarea străzilor, asta și pentru a înlătura, odată pentru totdeauna, disconfortul creat de praf, de noroi, ori de gropi. Sigur că absența pentru o perioadă a semnelor de circulație nu motivează neștiința legii, lege care limitează, de pildă, viteza în localități, ori care te obligă să nu uiți că în trafic, aflat la volan, funcționează acordarea de prioritate celui care vine din dreapta. Din păcate, acei conducători auto, care neglijează aceste indicații, sunt cei care sfidează și indicatoarele montate.

Cred, domnule primar, că și acest aspect l-ați avut în vedere pe toată perioada lucrărilor de asfaltare?

Desigur, chiar din anul care a trecut am finalizat proiectul de semnalizare rutieră pe plan vertical și orizontal, precum și montarea pe unele din șoselele noastre a unor „calmatoare” de viteză. Vreau să cred că astfel numărul nedorit al incidentelor rutiere va scădea semnificativ.

Domnule primar, spun oamenii că unul din multele lucruri bune, pe care le-ați realizat în acest timp, a fost și cel privind „Piața agroalimentară” a orașului, locație vizitată săptămânal de un număr tot mai mare de cetățeni, unii din ei veniți chiar din alte localități.

Dragă Mihaela, atunci când am fost ales să conduc Primăria orașului Recaș, am găsit chiar în zona centrală a orașului un fel de târg rural, în care domnea o dezordine greu de descris. Acolo, oamenii țin minte ce spun eu acum, exista o clădire primitivă, care se dorea a fi o piață, dar era de fapt un loc în care mărfurile vânzătorilor erau depozitate și prezentate cumpărătorilor întinse pe caldarâm, apoi tot acolo oamenii puteau vedea o parcare unde erau depozitate tot felul de gunoarie și deșeuri.

Și recășenii, domnule primar, țin minte asta?

Sigur că țin minte și din ce înțeleg, recășenii apreciază faptul că imediat am urgentat luarea unor măsuri pentru desgestionarea zonei și atunci am hotărât separarea produselor

agro-alimentare de celelalte mărfuri. Și, pe perioada lucrărilor necesare construirii unei noi clădiri, am regândit piața în totul ei, acolo unde funcționează și azi piața de vechituri, de cereale, de lemne, loc care cu adevărat aduce cu un interesant târg de țară.

Vă arătați preocupat în continuare de acest loc?

Sigur, sunt mereu preocupat de extinderea acestui spațiu, prin amenajarea de noi parcări, la început pietruite, a unor trotuare de acces pentru a înlesni circulația cetățenilor, așa cum nu am neglijat nicio clipă obiectivul de a amenaja de jur-împrejur copertine, ori hala multifuncțională și, de ce nu, asfaltarea Căii Bazoșului de o parte și de alta.

Ați gândit și o extindere a protecției canalului?

Sigur, am gândit această protecție a canalului cu gabioane din piatră așa cum am gândit și o punte metalică peste aceste canale. Apoi îmi doresc pentru cetățenii orașului să extind în continuare atât rețeaua de apă cât și cea de iluminat, în așa fel încât toată această zonă să se prezinte frumos. Este, domnișoară Mihaela, această intervenție, ca să o numesc astfel, și un semn de respect și prețuire atât față de cei care locuiesc în orașul nostru cât și față de cei care ne vizitează orașul.

Iar orașul dumneavoastră, din câte se cunoaște, este vizitat de un număr tot mai mare de oameni.

Mă bucur să aud asta, dar revenind la subiectul discuției noastre, țin să mai spun că mă preocupă ca întreaga zonă de care vorbim să fie nivelată prin umplere cu moloz, apoi cu un strat de pământ vegetal, ca ulterior acolo, prin plantarea unui număr mare de nuci, să asigurăm protecție mediului înconjurător, dar și să oferim oamenilor o plăcută zonă de agrement.

Dar, din câte știu, acolo sunt deja plantați...

Da, am plantat în anii trecuți un număr de 600 de puieti de nuc, dar datorită creșterii anuale relativ mică la o astfel de specie mai avem de așteptat și se observă mai greu, ca să spun așa, rodul muncii noastre.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru amabilitatea cu care m-ați primit!

Și eu îți mulțumesc, dorind în finalul acestui dialog, să îi rog, încă o dată, pe toți cetățenii orașului nostru, să acorde grija cuvenită pentru tot ce ne înconjoară, să păstreze curățenia acestui oraș și să ne sprijine în acțiunile pe care le desfășurăm, înțelegând că toate aceste acțiuni nu au alt scop decât acela de a îmbunătăți aspectul orașului și de a face mai bune condițiile noastre de viață, ale tuturor.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Activitatea primăriei din comuna noastră nu a fost în niciun fel perturbată în perioada pandemiei de coronavirus!”

Viorel MĂRCUȚI - Primar al comunei Sânmihaiu Român

Frumoasă întâmplare am trăit la intrarea în parcul îngrijit și frumos, ce se deschide generos oamenilor în fața primăriei din Sânmihaiu Român. Spun frumoasă dar aș socoti-o și interesantă deopotrivă. Un om aflat la vârsta deplinei maturități, ca să nu spun bătrân, cunoscându-mă, a zis dânsul, din paginile „Micului jurnal al primăriilor”, mă sfătuiește cu blajinitate: „Domnișoară, să scrii frumos de dom’ primar, că om ca dânsul n-o fost să șadă pe scaunul de primar de ani mulți.” Îl întreb cum se numește și primesc un răspuns extraordinar: „Păi, când lauzi un om pe merit, nu mai trebuie să-ți spui numele că ar zice lumea că cine știe de ce lauzi? Dar eu nu laud primarul, eu doar spun ce știe lumea toată, că îi om fain și gospodar. Și să mai scrii că primarul nostru nu se ține măreț.” Înclin din cap afirmativ, intrând bucuroasă în primărie să întâlnesc un primar despre care consătenii săi vorbesc atât de frumos.

Domnule primar, cum a trecut această perioadă de mari restricții impuse din nevoia de a proteja sănătatea oamenilor?

Relativ ușor, dar sigur civilizată. Oamenii au înțeles imperativele perioadei, au respectat dispozițiile guvernamentale, astfel că nu am înregistrat cazuri nedorite din punct de vedere disciplinar și nici medical. Împreună cu instituțiile abilitate prin lege, cu care colaborăm mereu foarte bine în astfel de cazuri, am gestionat cu succes situația impusă de Ordonanțele Militare.

Câți locuitori are azi, mă rog, în acest an, comuna dumneavoastră?

Comuna Sânmihaiu Român, are peste 8.000 de locuitori la care dacă am adăuga și pe cei care nu au domiciliu aici, atunci numărul locuitorilor depășește cu ușurință 10.000 de locuitori. Ei, pentru siguranța tuturor acestor locuitori, am consti-

tuit din prima zi un Comitet Local pentru Situații de Urgență, am pregătit, prin spălare și dezinfectare, locurile publice, școli, grădinițe, sedii de instituții, apoi străzile prin spălare și dezinfectare și, după cum s-a văzut, această grijă a noastră de a îndepărta de comuna noastră spectrul pandemiei, a dat roade. Nu am înregistrat niciun deces din pricina acestui virus.

Înțeleg că activitatea primăriei nu s-a oprit.

Bineînțeles că nu s-a oprit, activitatea primăriei din comuna noastră nu a fost în niciun fel perturbată în perioada pandemiei de coronavirus, este adevărat că am evitat contactul angajaților cu cetățenii, de exemplu caseria a funcționat în această perioadă cu un ghișeu exterior, care proteja angajatul primăriei de un posibil contact cu cetățenii și de asemenea era un mijloc de protecție eficient și pentru cetățeni.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru aceste informații. Cu mare plăcere!

Rubrica elevilor

Când pui o întrebare luminezi lucrurile...

Eleva Nina Ilea din comuna Sânmihaiu Român ne întreabă edacă expresia „Rămăsesem amândoi ca proștii în hol” este corectă? Dragă Nina, în situația de față corect ar fi să se spună: „Rămăseserăm amândoi ca proștii în hol...” De ce? Pentru că în limba română această formă de „Mai mult ca perfect”, așa cum se cheamă acest timp verbal, e de cele mai multe ori vitregit de particula „ră” și e scurtat pe nedrept, că doar suntem în secolul vitezei... și ne grăbim. Dar să vedem care e situația cu acest „Mai mult ca perfect”... El redă o acțiune petrecută înaintea altei acțiuni trecute. Și dacă luăm, spre exemplu, verbul „a rămâne” formele lui corecte ar fi următoarele: eu rămăsesem; tu rămăseseseși; el rămăsesese; noi rămăseserăm; voi rămăseserăți; ei rămăseseră.

Numai că, în goana noastră cea de zi cu zi, se mai mănâncă litere și particule și se mai confundă între ele formele. Iar una dintre cele mai frecvente greșeli este cea de la persoana a II-a singular, când, în loc de „rămăseseseși”, se ajunge la forma prescurtată „rămăsesei”, iar „ș”-ul se pierde pe drum. Așadar, forma corectă și în cazul altor verbe îl conține întotdeauna pe „ș”: „plecaseși”, „mâncaseși”, „vorbiseși”... Niciodată: „plecasei”, „mâncasei”, „vorbisei”.

Așadar, întotdeauna la plural, când e vorba de „noi”, forma corectă conține particula „ră” „rămăseserăm”, „mâncaserăm”, „vorbiserăm”, „plănseserăm”, „plecaserăm”.

Forma lipsită de această particulă este corectă doar pentru persoana I singular: eu rămăsesem, dar noi rămăseserăm.

Poșta redacției

Cititorii ne întreabă, noi răspundem

Domnul Sorin Istrate din satul Utvin ne întreabă ce drepturi ai în caz de concediere? Domnule Istrate, orice salariat, înainte de a fi concediat, are dreptul la un preaviz de 20 de zile lucrătoare. Adică trebuie să i se spună că este dat afară cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de momentul părăsirii efective a locului de muncă. În acele 20 de zile, salariatul trebuie să fie plătit conform contractului și se consideră că activitatea prestată reprezintă vechime în muncă. Există, însă, anumite situații în care salariații pot fi dați afară și fără preaviz: ♦ dacă se află în perioada de probă, adică pot fi dați afară de pe o zi pe alta; ♦ salariatul a săvârșit o abatere gravă sau abateri repetate de la regulile de disciplină a muncii ori de la alte reguli stabilite prin contract (individual de muncă sau colectiv) sau de la regulamentul intern (aici este obligatorie o cercetare prealabilă); ♦ dacă salariatul este arestat preventiv sau arestat la domiciliu, dar doar pentru o perioadă mai mare de 30 de zile.

Atenție! Chiar dacă unii angajatori ar încerca să îi determine pe salariați să renunțe la preaviz, acest lucru nu este posibil. Codul muncii le interzice părților să negocieze o eventuală renunțare la drepturile salariatului.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Îmi doresc din tot sufletul, asemeni tuturor consătenilor mei, să ne putem bucura din nou, împreună, la sărbătorile comunei, ca pe vremuri!”

Daniel-Florin FLOREA - Primar al comunei Checea

Tot mai departe de noi pare vremea când oamenii se puteau întâlni și își puteau strânge mâinile fără a-și ascunde bucuria zâmbetului în spatele unei măști.

Pentru a ne reaminti de acele zile, ilustrăm această ediție a paginii comunei Checea cu imagini ce pentru mulți par decupate din legendă. Dar, ascultându-l pe domnul primar al comunei Checea, parcă se înnoadă iarăși firul de aur al speranței, pentru că domnia sa ne spunea: „Așa cum bine am coordonat perioada de restricții guvernamentale, tot astfel suntem pregătiți, atunci când legea ne va permite, să reluăm toate activitățile cultural-sportive ale comunei noastre. Checenii sunt oameni vrednici la muncă, dar și la joc. Îmi doresc din tot sufletul, asemeni tuturor consătenilor mei, să ne putem bucura din nou, împreună, la sărbătorile comunei, ca pe vremuri. Dumnezeu să ne ajute!”

Pagină realizată de Gheorghe MIRON

„Îți mulțumim, Ioan Vodicean!”

Vasile TODI - Președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Revenind la Săvârșin, nu se cuvenea să nu îl vizitez și pe un bun prieten al „Micului jurnal al primăriilor”. Și, întâlnindu-l, ne-am așezat la vorbă, fără a ne gândi că vorbele noastre se vor așeza în creuzetul interviului. Dar s-au așezat...

Domnule Vasile Todi, nu v-am întrebat niciodată cum s-a întâmplat venirea dumneavoastră aici, în satul Toc al comunei Săvârșin?

Draga mea, eu am venit în acest loc binecuvântat de Dumnezeu și de toți sfinții ajutat de o întâmplare. Soția mea...

Doamna Elena Jurjescu.

Da, Elena fusese invitată să onoreze un spectacol la Săvârșin și am fost găzduți în actualul conac regal.

Castel regal.

Așa cum zici, mie conac mi se pare însă mai românesc și mai aproape de inima mea, dar cred că în acest caz chiar putem vorbi despre castel, pentru că dimensiunile acestei clădiri, nelocuită atunci decât de mine și de soția mea, m-au determinat, de urâtul singurătății să mă plimb la ceas de noapte, în așteptarea Elenei, prin parcul imens și întunecat. Ciudat, parcul îmi părea mult mai prietenos decât castelul pustiu. Ei, acolo vorbind cu un tânăr paznic, am aflat că există undeva în satul Toc, în apropierea codrului, un loc al unui bătrân dispus să vândă acea proprietate. În ziua următoare am văzut locul, l-am căutat pe proprietar la Lipova, iar mai apoi Elena mi-a construit o garsonieră rurală în mijlocul unui parc frumos străjuit de pădurile munților Zărand.

Utilitățile?

Aveam doar o fântână, dar și aceea colmatată, astfel că a fost nevoie de priceperea unui fântânar ca luminile apei să urce din nou spre cer. Despre drum ce pot să-ți spun, drum de pădure...

Și astăzi?

Ei, astăzi...

Se pare că azi locuiți într-un mediul urban.

Dragă, într-o zi de alegeri locale, zi cu miros de caise coapte, oamenii locului l-au adus în fruntea administrației locale pe edilul de azi al Vetrei Regale, domnul Ioan Vodicean.

L-ați cunoscut înainte de a fi primar?

Ca poet, ca important poet al liricii bănațene, da, l-am întâlnit și-l reîntâlnesc deseori în biblioteca mea, dar ca om al urbei nu.

La ce v-ați gândit atunci când ați aflat că a fost ales primar al Săvârșinului?

La Nicu Gane.

De ce?

Pentru că și fiul postelnicului Matei și al Ruxandrei Gane, asemeni lui Ioan Vodicean, era fiul unei vechi și frumoase familii, era scriitor și a fost de cinci ori primar al orașului Iași. Și, ca primar, Gane, precum Ioan Vodicean al Săvârșinului, a făcut enorm pentru oamenii care l-au ales. Dovadă că ieșenii i-au eternizat activitatea de primar în versuri: „Caii cad pe cap mereu, / Gane asfalta din greu!”

Apropo de familie, sunteți foarte apropiat de tatăl său.

Da, de domnul Aurel Vodicean, un romancier care a făcut enorm pentru Birchișul natal și pentru toată Valea Mureșului veșnică de el în admirabile scrieri. Îl vizitez deseori și te asigur că dacă toate drumurile sunt bătute de dracu, drumul ce duce spre via lui Aurel Vodicean este măturat de îngeri.

Ne întoarcem la primarul Ioan Vodicean?

Cu plăcere, pentru că datorită acestui om, micuțul sat Toc are drumurile asfaltate, are asigurată curățenia prin ridicarea tomberoanelor de gunoi săptămânal, are perspectiva unui frumos Cămin Cultural și, mai mult decât toate cele spuse, copiii acestei așezări au, lucru greu de crezut, acces la internet adus prin fibră optică! Și numai bunul Dumnezeu știe cât s-a zbatut acest tânăr primar ca toți pruncii comunei sale să nu mai fie, cum chiar el spunea, „discriminați”. Am și citit în ediția trecută a jurnalului primăriilor răspunsul primit de domnia sa de la operatorii de telefonie mobilă, urmare a numeroaselor sale solicitări: „E un număr prea mic de abonați și nu se justifică o investiție atât de mare.”. Ei, uite că poetul le-a arătat că se poate! Cred că acesta este cel mai frumos dar făcut satului Toc în toată istoria sa. Pentru acestea toate, îngăduie-mi, dragă Mihaela, ca în numele tuturor locuitorilor acestei frumoase așezări să spun: „Îți mulțumim, Ioan Vodicean!”

Ce prețuiești mai mult la primarul Ioan Vodicean?

Ce prețuiesc și la omul Vodicean: faptul că este extrem de pretențios față de sine, motiv pentru care el și-a poziționat destinul mereu pe drumul idealului și nu al intereselor meschine.

Din albumul comunei Șăvârșin

Edilul comunei Săvârșin, alături de întreaga comunitate, în strai de sărbătoare, la sfințirea holdelor. O tempora!

„Jertfa acestor eroi a fost făcută pentru binele neamului românesc și pentru ca noi să avem astăzi o limbă românească pe vatra veche a strămoșilor noștri, o Biserică și un neam!”

C. Jr. Emil Nicolae OTLĂCAN - Primar al comunei Fântânele

La Biserica Ortodoxă Fântânele a fost oficiat un parastas în cinstea eroilor, slujba religioasă fiind ținută în curtea bisericii de Părintele Paroh Dan Dorin Mândra, în prezența autorităților administrației publice locale, reprezentate de domnul primar Emil Nicolae Otlăcan și a enoriașilor bisericii. După slujba parastasului, Preanonratul Părinte împreună cu edilul comunei Fântânele și participanții, au depus coroane de flori pe a căror panglici tricolore a fost scris mesajul: „Glorie Eternă Eroilor” - din partea Primăriei și a Consiliului Local Comunal Fântânele.

La monumentele Eroului Național Avram Iancu și la Troița Maramureșeană a fost arborat drapelul României.

La finalul slujbei de parastas, atât primarul comunei Fântânele cât și Părintele Paroh au prezentat alocuțiuni dedicate evenimentului în cadrul cărora s-a subliniat importanța cultului eroilor neamului nostru. Cu acest prilej, domnul primar Emil Nicolae Otlăcan subliniind importanța jertfei a conchis: „Jertfa acestor eroi a fost făcută pentru binele neamului românesc și pentru ca noi să avem astăzi o limbă românească pe vatra veche a strămoșilor noștri, o Biserică și un neam.”

„Glorie Eternă Eroilor Români!”

Tot în această zi de sărbătoare a Înălțării Domnului – Ispasul, zi închinată Eroilor Neamului Românesc, și la Biserica Ortodoxă Tisa Nouă a fost oficiat un parastas în cinstea eroilor, slujba religioasă fiind ținută de către Părintele Paroh Cristian Constantin Tuhuț, în prezența autorităților administrației publice locale, reprezentate de edilul comunei, domnul Emil Nicolae Otlăcan, de domnul viceprimar - Emanuel Traian Bunta și a enoriașilor bisericii. După slujba

parastasului, Preaonoratul Părinte Paroh împreună cu domnul primar al comunei Fântânele și participanții au depus coroane de flori pe a căror panglici tricolore au înscris mesajul: „Glorie Eternă Eroilor” - din partea Primăriei și a Consiliului Local Comunal Fântânele. La Monumentul cu Cruce al Bisericii a fost arborat drapelul României.

La finalul slujbei de parastas, domnul primar și Părintele Paroh au prezentat ample alocuțiuni.

„Eu mi-am dorit de la început ca tot ce voi întreprinde ca primar să stea sub semnul cinstei și corectitudinii, sincerității și dragostei față de consătenii mei!”

Ilie CHEȘA - Primar al comunei Secusigiu

Ce poate un om remarca la intrarea în comuna Secusigiu? Ordine, curățenie și lucrări de asfaltare. Comuna se schimbă de la o zi la alta, dar, în spatele acestei schimbări în bine, stau sute de ore de pregătire a proiectelor pentru accesare de fonduri, și alte sute, poate chiar mii de ore de muncă ale unui om care vorbește mai mult despre prietenia care îl leagă de oamenii din comuna sa, decât despre munca domniei sale. Numele lui este Ilie Cheșa, primarul ales și reales de oamenii comunei, ca dovadă sinceră a prețuirii lor pentru hărnicia și caracterul acestui om.

Domnule primar, urmând un obicei jurnalistic, înainte de a veni să stau de vorbă cu edilul unei unități administrativ-teritoriale, caut să consemnez dialoguri cu oamenii locului.

Foarte bine.

Astfel am aflat că cei cu care am stat de vorbă sunt sincer mulțumiți de activitatea primăriei comunei lor.

Mihaela dragă, eu cred că orice om de bună credință vede că în comuna noastră lucrurile chiar se îndreaptă spre direcția dorită de cetățeni și, de ce nu, și de mine, pentru că și eu, ca fiu al acestei comune, doresc să văd Secusigiul tot mai frumos, tot mai prosper.

Cred că sunteți un om care știe să-și asculte consătenii.

Să știi că da! Eu, cum mereu spun, sunt deschis la orice sugestie venită din partea tuturor locuitorilor comunei, fie ei din Secusigiu, din Munar, Sânpetru German ori Satu Mare. Sunt receptiv la fiecare sugestie a oamenilor, pentru că eu dacă sunt primar sunt datorită lor, a încrederii acordată mie prin vot. Și sunt bucuros să spun că, și după ce mi-au acordat votul dumnealor de încredere, eu am simțit și simt în continuare sprijinul consătenilor mei.

Cum ați reușit să le păstrați încrederea în acești ani?

Prin faptul că întreaga mea activitate s-a făcut și se face fără ascunzișuri, fără lucrări nelalocul lor, fără investiții inutile și, poate cel mai important lucru, acordând tot timpul o atenție specială modului în care este cheltuit banul public. Astfel am păstrat încrederea acestor minunați oameni ai comunei Secusigiu și tot astfel voi continua și pe viitor. Vezi dumneata, eu mi-am dorit de la început ca tot ce voi întreprinde ca primar să stea sub semnul cinstei și corectitudinii, sincerității și dragostei față de consătenii mei!

Și să nu oitem faptul, domnule primar, că în toți acești ani, în comuna Secusigiu s-au făcut investiții serioase, iar o parte din ele se regăsesc și în plan cultural-sportiv.

Să știi că da! S-au făcut investiții în învățământ, în cultură, în sport, cum spuneai, unde am acordat și vom acorda în continuare un sprijin real sportivilor noștri, apoi elevilor cărora le asigurăm transportul din și spre școală și nu în cele din urmă componentelor cunoscutului ansamblu „Sorocul”.

Că ați amintit de acest cunoscut ansamblu, trebuie să remarc faptul că această teribilă gripă numită coronavirus, în acest an va face imposibilă orice manifestare culturală.

O să trecem noi și peste asta, astfel că așa cum am desfășurat în anul care a trecut frumoase evenimente, să mai facem și în anii care vin. Bunul Dumnezeu ne va ajuta pe noi și lumea toată să ieșim cu bine și din această încheștare. Până atunci, ne vom aminti cu drag de atâtea și atâtea evenimente de suflet, pe care le-am ținut în toți anii trecuți: Hramurile Sfintelor Biserici, manifestările dedicate Zilei de 1 Iunie, ori sărbătorile organizate în localitățile noastre.

Iubiți oamenii, domnule primar...

Desigur, altfel nu aș putea lucra pentru ei. Iubesc și prețuiesc oamenii sinceri, frumoși la suflet, așa cum sunt secusigenii mei dragi. Nu pot lucra și nu pot sta alături de omul care caută mereu gălceava, de cel care vede negru acolo unde toți văd alb.

Că veni vorba de pandemie, primăria din Secusigiu a lucrat și în această perioadă ca în vremurile bune.

Nu exista altă cale, dincolo de restricțiile impuse de această epidemie, obligația noastră a fost, este și va fi mereu aceea de a duce la bun sfârșit toate lucrările publice odată începute. Prin muncă am reușit să demarăm un mult dorit proiect de asfaltare a 15 km de străzi.

Nu e ușor...

Sigur că nu a fost ușor, dar am izbândit și de atunci, pentru acest proiect de asfaltare a fost pregătit în anii trecuți, mai exact pe final de an 2018, de atunci, cum spuneam am prevăzut asfaltarea de noi străzi, chiar și în lunile martie și aprilie.

Sunteți mulțumit de calitatea lucrărilor?

Da, sunt lucrări de bună calitate, lucrări complete care nu vor cere intervenții în anii care vin.

Veți continua acest efort de asfaltare a drumurilor din comuna Secusigiu?

Bineînțeles! Secusigiu va beneficia și în viitor de astfel de lucrări, cu atât mai mult cu cât noi avem în pregătire și alte asemenea proiecte de asfaltare de străzi, dorindu-ne să nu existe an în care să nu desfășurăm astfel de lucrări de asfaltare.

Care este țelul cel mai dorit de dumneavoastră, ca primar?

Țelul meu este acela de a asfalta toate străzile comunei.

Din albumul primăriei

„Țelul meu este acela de a asfalta toate străzile comunei Secusigiu!” (Ilie Cheșa)

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Modul în care se atribuie banii pentru aceste proiecte chiar rămâne sub semnul întrebării”

Gabriel ILAȘ - *Primar al comunei Cenei*

Mereu drumul spre comuna Cenei l-am făcut cu închipuirea întoarcerii în satul copilăriei mele, la fel de frumos și de curat. Chiar arborii îmi par aceiași, fremătând libații în așteptarea calmă a drumeților veniți să odihnească sub pleata lor deplină. E frumoasă această comună în care de vreme multă primarul ei se luptă aproape singur, având o mare parte, cum am mai scris, din consilierii locali ostili. Ostili lui și ostili și comunei. Iar oamenii comunei, așa cum îmi spunea un cetățean la ieșirea din primărie, așteaptă cu nerăbdare alegerile, pentru a aduce cu votul lor un grup de consilieri noi, care chiar au drag de comuna lor. Până atunci, înțelegând că

domnul primar chiar nu dorește să aducă vorba despre acești consilieri, am convenit să dialogăm despre cât de greu se obțin fondurile atunci când vrei să faci ceva pentru consătenii tăi.

Domnule primar, cred că ar fi bine să începem acest dialog al nostru rugându-vă să-mi vorbiți, pentru acei cititori ai noștri, nefamiliarizați cu termenul de PNDL, despre ce reprezintă acest Program Național de Dezvoltare Locală.

După cum e cunoscut cu precădere în arealul administrativ, PNDL-ul reprezintă principala sursă de finanțare pentru infrastructura locală și are la bază principiul conform căruia în fiecare localitate din țară trebuie să fie asigurat un set minim de servicii publice în domeniile: sănătate, educație, apă-canalizare, energie termică și electrică, inclusiv iluminat public, transport, drumuri, salubritate, cultură, culte, locuire și sport.

Un program util în mediul rural.

Evident, trebuie să spunem că prin PNDL s-au dezvoltat multe localități din mediul rural, care au reușit să atragă finanțare, dar adesea pe direcții de finanțare care nu erau neapărat necesare și prioritare.

Ați reușit să atrageți fonduri cu acest program?

Da, trebuie să recunoaștem că am reușit și noi să atragem o finanțare prin PNDL 2, în 2018, la Bobda, pentru o grădiniță, pentru o centrală termică, pentru grupuri sanitare precum și pentru încălzirea școlii. Am instalat astfel, un sistem modern central, reușind să scăpăm de sobele de teracotă. Din păcate a fost singurul proiect atras.

Cu ce valoare?

În valoare de peste 400.000 lei.

Ați mai depus și alte proiecte?

Desigur, eu am mai depus proiecte pe PNDL și pentru asfaltarea străzilor în localitățile Cenei și Bobda precum și pentru

canalizare în Bobda. Din păcate, proiectele au fost respinse. Nu s-a atribuit nicio sumă de bani.

Aveți echipă bine încheată pentru pregătirea acestor proiecte?

Avem un promotor local, un om care se descurcă foarte bine și care știe cum se întocmește un proiect pentru atragerea finanțării. Mai mult, am contractat și firme de consultanță care ne-au ajutat.

Carevasăzică o echipă de profesioniști.

Da, procedurile noastre au fost bine făcute de profesioniști.

Și cu toate acestea...

Cu toate acestea nu a fost să fie să ni se aprobe proiectele.

E o problemă oare privind modul în care se atribuie aceste fonduri?

Domnule Miron, modul în care se atribuie banii pentru aceste proiecte chiar rămâne sub semnul întrebării și se situează într-o zonă obscură, greu de pătruns.

Pe când fondurile europene?

Fondurile europene se dau pe direcții de finanțare foarte clare. Dacă o investiție este necesară, dar dispui de ea, nu ți se mai permite să accesezi fonduri de la Uniunea Europeană. Așa sunt regulile impuse de UE. Ori, să accesezi fonduri europene numai de dragul de a le accesa nu sunt pe acest principiu.

Domnule primar, știind că aveți o întâlnire la Consiliul Județean Timiș și nedorind să vă întârziți cu alte întrebări, vă rog ca la o viitoare întâlnire să vorbim despre ce trebuie făcut ca aceste proiecte să devină eligibile.

De acord.

Rubrica școlii Când pui o întrebare luminezi lucrurile

Când primești un răspuns, te luminezi; când pui o întrebare, luminezi lucrurile, spune o veche învățătură ebraică. Eleva Miriana Constantinescu, din comuna Cenei, ar dori să afle dacă expresia „în principal” este corectă? Dragă Miriana, în limbajul actual, expresia „în principal” a devenit un clișeu lingvistic, fiind folosită frecvent în mass-media, dar și în comunicarea orală curentă. Iată câteva exemple luate la întâmplare de pe internet: „Românii se gândesc în principal la CEDO” (ziare.com), „creșterea se datorează în principal piețelor din Europa” (economica.net) etc. Echivalentă, ca sens, cu „în primul rând”, ori „mai ales”, expresia „în principal” este incorectă, deoarece „principal”, în mod obișnuit, este adjectiv, iar în limba română, combinația prepoziție+adjectiv (fără substantiv) nu este admisă. Așadar, utilizarea construcției „în principal” (cu valoare adverbială) nu numai că este deranjantă prin frecvență, dar este și greșită.

Posta redacției Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Ne bucură faptul că primim pe adresa redacției foarte multe întrebări de la cititori și ne cerem scuze dacă, din pricina de spațiu tipografic, nu putem să răspundem tuturor. Un cititor din comuna Cenei, care semnează cu inițialele R.G., ne întrebă dacă concediul medical pentru coronavirus afectează, ca durată, concediul de odihnă? Distins domn, în caz de incapacitate temporară de muncă, inclusiv din cauza coronavirusului, salariații au dreptul la concediu medical, conform legislației în vigoare. Totodată, concediul medical n-are nicio influență asupra numărului de zile de concediu de odihnă pe care trebuie să le acorde angajatorul. Astfel, salariații care au fost în concediu medical au dreptul la tot atâtea zile de concediu de odihnă cât salariații care n-au fost în concediu medical. Indiferent cât stă un salariat în concediu medical pentru incapacitate temporară de muncă, acesta tot are dreptul la minimum 20 de zile (lucrătoare) de concediu de odihnă pe an.

Pagină realizată de Gheorghe MIRON

„Cred în Dumnezeu și în viitorul frumos al comunei în care trăiesc și pentru care muncesc!”

Ilie SUCIU - Primar al comunei Lenauheim

Drum frumos spre comuna poetului romantic Nikolaus Franz Niembsch von Strehlenau, cunoscut pentru iubitorii de poezie ca Nikolaus Lenau, nume purtat de frumoasa comună a Banatului de pustă și chiar de un asteroid descoperit în anul 1987 de Walter Elst la 21 august și numit „7400 Lenau”, după numele poetului. Drum frumos, cum spuneam, cu raze de răsărit năruite-n tină...

Domnule primar, la trecuta întrevedere ați fost de acord ca la viitoarea întâlnire să vorbim și despre...

Investiții.

Exact. Memoria dumneavoastră este excelentă.

Mulțumesc. Păi vorbind despre investiții trebuie să amintesc că la acest capitol au fost alocate nu mai puțin de 141.000 de lei pentru a realiza studiul de fezabilitate în vederea realizării rețelei de gaz în toate cele trei localități ale comunei noastre.

Rețeaua cu gaz este un vis al multor primari.

Sunt convins că vom reuși într-un timp optim să asigurăm locuitorilor comunei noastre racordul locuințelor la conducta de distribuție a gazului metan.

Despre trotuare ce-mi puteți spune?

Pentru reparația trotuarelor în cele trei localități ale comunei am alocat suma de 440.000 de lei și tot 440.000 de lei am pregătit pentru realizarea de pavaje.

Dacă vorbim despre trotuare, atunci trebuie să vă întreb și despre șosele.

Da, pentru modernizarea străzilor prin turnarea de covor asfaltic avem pregătită suma de 1.100.000 de lei.

Pentru alte obiective?

Pentru reparația Remizei de Pompieri de la Lenauheim am alocat suma de 250.000 de lei și tot din venituri proprii vom achiziționa partea de tâmplărie PVC, necesară pentru Grădinița din Bulgăruș și pentru amenajarea spațiului în care va funcționa Serviciul de Apă-Canal, din cadrul administrației noastre.

Cred că ar fi cazul să ajungem și la școli, chiar dacă în această perioadă porțile au fost închise.

Și aici stăm bine, pentru școlile și grădinițele comunei noastre a fost alocată suma de 38.000 de lei, pentru cheltuieli curente, iar 21.000 de lei au fost alocați pentru achiziționarea sistemelor de clorinare pentru cele trei stații de pompare a apei din cele trei localități.

Domnule primar, dar onor Consiliul Județean a sprijinit cu ceva comuna dumneavoastră?

Da, așa fi nedrept să spun altfel, Consiliul Județean Timiș a alocat pentru comuna noastră, conform criteriului de echilibrare a bugetelor administrațiilor locale, suma de 121.000 lei.

Cam subțire!

Subțire, nesubțire, sunt totuși niște bani.

Domnule primar, care vă pare soluția optimă, dacă tot vorbim de buget, pentru buna dezvoltare a unei așezări?

Dragă, din punctul meu de vedere, așa cum am mai spus, soluția optimă pentru a putea susține dezvoltarea unei comune în parametri ceruți azi de civilizația europeană, este accesarea fondurilor europene. A acelor fonduri care, evident, sunt disponibile prin programele naționale de dezvoltare locală.

Din câte cunosc, aveți experiența necesară atragerii de fonduri europene.

Pot spune, fără a exagera, că avem experiența mai multor proiecte pregătite și acceptate la finanțare și implementare în practică.

Credeți că am scăpat de această gripă teribilă?

Mihaela, cred în Dumnezeu și în viitorul frumos al comunei în care trăiesc și pentru care muncesc. Cât privește această pandemie, cred că sunt foarte puțini oameni pe pământul nostru azi care să îți poată da răspuns la o astfel de întrebare.

Posta redacției Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Doamna Delia Seracin, din comuna Lenauheim, dorește să afle cum se obține indemnizația pentru creșterea copilului.

Doamnă Delia, cei care doresc să beneficieze de indemnizația pentru creșterea copilului (85% din media veniturilor nete realizate în ultimele 12 luni din ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului) trebuie să depună o cerere însoțită de o serie de documente conform OUG nr. 111/2010: ♦ copie a actului de identitate al solicitantului; ♦ copie a certificatului de naștere al copilului pentru care se solicită dreptul ori, după caz, de livretul de familie, certificate pentru conformitate cu originalul de către persoana care primește documentele; ♦ actele doveditoare privind calitatea solicitantului și relația acestuia cu copilul ori copiii pentru care solicită indemnizația, după caz; ♦ actele doveditoare care să ateste veniturile obținute în ultimele 12 luni înainte de data nașterii copilului; ♦ dovadă eliberată de angajator sau organele competente privind veniturile rea-lizate (sau declarația unică, acolo unde e cazul); ♦ dacă pe perioada celor 12 luni anterior nașterii copilului solicitantul a beneficiat de bonuri de masă, precum și de alte bonusuri oferite de către angajator etc. (pentru care nu se plătesc asigurări sociale), va anexa la dosar și o adeverință privind cuantumul acestora.

Din albumul primăriei

Domnul primar și domnul viceprimar, alături de preoții comunei și credincioși, în vremea când oamenii mai puteau intra în Sfânta Biserică.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Îmi doresc, ca primar, să las realizări trainice ca semn al muncii mele în folosul acestei comunități!”

Ioan NEGREI - Primar al comunei Vinga

Cine vizitează comuna Vinga în această lună de început de vară poate vedea în curțile gospodarilor săi locuitori livezi îngrijite logodite cu sudul edenic legănându-și crengile sub povara de cântec a fructelor. Este frumoasă Vinga mai ales în acest anotimp în care pomii dau miere și umbră. Frumoasă și bine gospodărită de un primar destoinic și politic, om cu care orice dialog este odihnitor.

Domnule primar, de multă vreme doresc să vă întreb despre scopul dumneavoastră primordial în activitatea pe care o desfășurați ca edil al frumoasei comune Vinga?

Interesantă întrebare și răspund cu plăcere la ea; scopul meu de la alegerea în funcția de primar al comunei Vinga, este neschimbat, acela de a continua să urmez, cu toată seriozitatea, drumul ce duce la modernizarea comunei. Și pentru că a urma acest drum este nevoie de bani, doresc să-mi asigur consătenii că și în acest an vom continua să implementăm un număr mare de proiecte folositoare celor trei localități ale comunei: Vinga, Mănăștur și Mailat.

Cu ce gând începeți o nouă zi de lucru?

Iată încă o întrebare interesantă. De fiecare dată când intru dimineața în birou, mă gândesc, privind scaunul de primar, la faptul că eu stau pe acest scaun datorită votului consătenilor mei, ori acest gând obligă la o mare responsabilitate.

Aveți, cum spuneam, o comună foarte frumoasă!

Adevărat, acest aspect îl evidențiez și eu deseori. Avem o comunitate foarte frumoasă, pe care și eu și consătenii mei dorim să o păstrăm la fel pentru urmașii noștri. Este o localitate în care vrajba și răutatea nu au ce căuta. Aici oamenii trăiesc sincer bucuria fiecărei zile pe care Bunul Dumnezeu o dăruiește.

Bănuiesc că aceste gânduri le poartă și colegii dumneavoastră din administrație?

Desigur, după modelul corectitudinii ne ghidăm cu toții, colegii din aparatul administrativ și consilierii noștri.

Apropo de colegii din aparatul administrativ și de consilieri, am înțeles de la unii din consilierii locali că dumneavoastră sunteți un om extrem de receptiv la sugestii.

Într-adevăr, îmi doresc și chiar sunt un om deschis oricărui sugestii și inițiative, care se dovedesc necesare dezvoltării comunei noastre și asta pentru că îmi doresc, ca primar, în primul rând să las realizări trainice ca semn al muncii mele în folosul acestei comunități.

Nu confundați niciodată politica cu administrația?

Niciodată! Am spus și repet: în munca mea de primar nu se cuvine să amestec politica cu activitatea administrativă și cred că prin tot ceea ce am realizat, am dovedit acest fapt, dorind și în continuare, prin tot ce fac, să asigur un climat de liniște și bună înțelegere între toți cetățenii comunei. Și doresc să continui administrarea comunei Vinga printr-un mod deschis solicitărilor cetățenilor în cadrul respectului pentru lege.

Sunteți, după cum se spune, foarte chibzuit în privința fondurilor publice.

Nu se poate altfel; atunci când vine vorba de banul public există un singur mod de a opera: prin respectarea prevederilor legale.

Care ar trebui să fie principala preocupare a unui primar?

Nu știu dacă există o așa numită „principală preocupare”, dar una din sarcinile foarte importante ale unui primar este, cred eu, aceea de a găsi mereu soluții legale, necesare binelui și prosperității comunității pe care o slujește, precum și inițierea și implementarea a cât mai multe proiecte de dezvoltare. Dar, repet obsesiv, totul cu respectarea strictă a legilor țării.

Programul dumneavoastră de audiențe este foarte elastic, după cum am văzut. Vin oamenii fără să se uite pe orar.

Este foarte bine așa, consătenii știu că ușa biroului meu de la Primărie este deschisă tuturor și chiar rog, și pe această cale, toți cetățenii, ca atunci când au probleme care țin de administrație, să vină la mine și în viitor, așa cum au făcut până acum. Și mai vreau să îi asigur pe minunații mei consăteni că aici, cât timp voi fi eu primar, nu vor întâlni nimic ascuns.

Domnule primar, aveți în finalul dialogului nostru un mesaj pentru consătenii dumneavoastră?

Da, îi rog să mă creadă că îmi doresc din tot sufletul unitate și nu dezbinare, pentru că numai astfel vom putea trăi în bună înțelegere unii cu ceilalți.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru acest dialog!

Cu plăcere!

Posta redacției

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Din comuna Vinga, un cititor al jurnalului nostru, domnul Simion Martin, dorește să știe ce perioade sunt luate în calcul la stabilirea pensiei? Domnule Simion, nu numai anii petrecuți efectiv la serviciu reprezintă vechime în muncă. Există și alte perioade care sunt luate în considerare la calculul pensiei. De exemplu, anii pe care i-a petrecut o persoană într-o facultate cu frecvență (licență) reprezintă vechime în muncă, iar de anul viitor, inclusiv studiile de masterat vor fi considerate experiență în câmpul muncii. Din anul 2021, cei care vor să-și cumpere vechime în muncă vor putea face acest lucru printr-un contract cu casa de pensii. Până în 2010 dovada vechimii în muncă și în specialitate se făcea cu carnetele de muncă, iar cei care nu au intrat în posesia lor ar fi bine să o facă cât mai curând. Inspectoratele de muncă atrag atenția că încă sunt zeci de mii de carnetele de muncă ce nu au ajuns la salariați. Cei care nu au încă acasă carnetele de muncă ar trebui să facă demersuri pentru a le prelua, astfel încât să nu se lovească de surprize neplăcute în momentul când solicită pensia.

Din albumul comunei

Domnul Ioan Negrei rostind cuvântul de bun venit adresat Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan al Banatului istoric, cu prilejul vizitei sale în comuna Vinga.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Mai mult decât pe Ceaușescu, străinii au urât calitatea excepțională a învățământului românesc!”

Avenit primăvara și interlocutorul meu a revenit în casa sa din câmpie, invitându-mă să povestim de una, de alta, în Amijlocul livezii îngrijite cu multă pricepere.

Sunteți un matinal.

Da, ziua mea de lucru începe odată cu răsăritul, atunci când taina lumii e tăcerea și arborii, încă cuprinși de somn, lasă ochiul ascuns vederii să poată privi înăuntrul lor. La ceasul la care mă trezesc eu, toate ale pământului sunt mai aproape de adevăr și mai scuturate de minciună. Iarba și apele sunt clare și fără de nicio împotrivire când se amăgesc, unindu-se cu stelele.

E ora la care ieșiți la plimbare?

Da, la acest ceas îmi place să mă plimb, și chiar o fac pe câmpurile din apropierea satului, privind câmpia, fabuloasa mea lume, care mă umple cu daruri.

Domnul meu, stăm de vorbă în plină criză provocată de pandemia de coronavirus...

Dragă, omenirea dispune de mai multe decenii de mijloace de autodistrugere intenționată sau accidentală. Iar acest virus bântuie azi prin lume, neaccidental. Asta e părerea mea. Roxana, nu sunt purtător de steag fals și nici traficant de mistere, dar nu pot să nu recunosc că există oameni născuți cu un asemenea potențial intelectual încât au darul și chiar dreptul de a schimba lumea. Viitorul este al lor, al liderilor științifici.

Trăim un moment cardinal pentru destinul lumii?

Cu siguranță, ne aflăm la o răscruce a istoriei umane, o răspântie la care ni se închid sărbătorile, ni se interzice primăvara, iar mie mi se face dor de Beniuc: „În zădar vă zbateți și asudă / Fruntea voastră galbenă ca ceara, / Nu puteți, degeaba-i orice trudă, / Să legați cu lanțuri primăvara.”

Poetul comunist.

Mă întristezi. Nu există poeți fasciști sau comuniști. Există poeți și atât. Dixi! Și, să ții minte, după acest experiment, se vor schimba până și obiceiurile sociale umane. Vom vedea, tot mai rar, țăranul intrând în grânarul gospodăriei sale s-alinte cu privirea sacii dolofani cu grâu, purtându-și mâna tremurând pe fiecare sac, ca pe trupul cu forme pline al femeii.

Tot mai mulți oameni sunt triști...

Sunt triști pentru că nu înțeleg. Creierul este un mușchi căruia numai gimnastica gândirii îi face plăcere. Atunci când gândim bine ne simțim bine, iar atunci când efortul gândirii ne duce și la înțelegerea lucrurilor suntem în extaz. Cum să fie bucuroși oamenii de azi când acceptă să primească, pe diverse căi, răspunsuri fără să aibă măcar ocazia să-și pună întrebările respective. Cu alte cuvinte, fără a gândi! Un om educat, Roxana, întreabă și când știe răspunsul.

Domnul meu, cred că mai gravă decât tristețea e ceea ce putem citi azi în ochii românilor: lipsa speranței, disperarea...

Vezi, iarăși ajungem la cunoaștere, la educație. Dragă, în cea mai neagră perioadă a omenirii, perioadă în care pentru evrei nu mai exista nici măcar iluzia unei vieți normale, rămas singur nu în ghetoul cel mare, ci singur într-o Varșovie care cu puțin timp în urmă număra un milion și jumătate de locuitori, muzicianul evreu închipuia războiului o linie clasică de apărare, unde totul trebuia să se oprească, la fel ca în „fermata” părții a doua a „Scherzoului în si bemol minor” de Chopin, într-un tempo furtunos, până la acordul final, după care nemții urmau să se retragă, în același ritm în care au năvălit, până la hotarele lor.

Și în tot acel timp?

Și în tot acel timp, acel Robinson modern, rememora ca să nu înnebunească de singurătate, măsură după măsură, compozițiile pe care le interpretase cândva și conținutul multor cărți citite odinioară, trezindu-se în fiecare dimineață cu bucuria că e viu, stăpânit de o neostoită poftă de viață. Românul, fată dragă, nu e disperat, din păcate el este înrăit de gândul că vecinul fură mai mult decât el și muncește mai puțin.

Schimbăm firul dialogului?

Foarte bine, eu chiar nu apreciez dialogul pe o singură temă pe care tot vorbind devenim părelnici.

Cum vom depăși, cum va ieși mai bine zis, economia românească din criza în care a aruncat-o această pandemie?

Asta e un rău infinit mai mic decât cel de care va suferi învățământul românesc. Economia se redresează, mai cu ajutoare, mai cu scutiri de taxe, dar învățământul nostru, care și așa schiopăta, acum va ologi. Până prin anii '50, copiii românilor își aminteau de școală când terminau lucrul la câmp, acum își aduc aminte că nu au școală, când termină facultatea. Știi, eu cred că mai mult decât pe Ceaușescu, străinii au urât calitatea excepțională a învățământului românesc de până în '89. Dovadă stă efortul uriaș făcut după 1990 pentru compromiterea lui. Auzi dumneata, să intri în facultate fără concurs! Asta îmi aduce aminte de întunecata perioadă a „cetățenilor-foști oameni”, când în locul examenelor individuale tradiționale s-a introdus pentru

studentimea roșie sistemul prin reprezentare.

Cum se desfășura acest sistem?

Metoda prin reprezentare presupunea prezența unui singur candidat pentru examinare și o singură notă colectivă. La noi, acum au simplificat metoda și în locul candidatului se trimi banii părinților.

Și astfel se umple țara cu personaje caragialiene.

Mai rău, personajele lui Caragiale mai stârneau și râsul, mai stârneau și compasiune, de replicile lor făcea haz și regina chit că ea nu cunoștea limbajul special al periferiei, pe cândăștia de azi... „idiotii utili” cum îi numesc rușii... Că veni vorba de Caragiale, așa, între altele, știi că marele Caragiale a fost un muzician desăvârșit?

Nu, sunt chiar surprinsă să aflu, dar ce-mi puteți spune despre literatura română de azi?

Eee, prin locurile pe unde până nu demult păstoreau imperii de cuvinte Petru Dimitriu, Preda, Barbu, ori Nichita și Ioan Alexandru, azi e pustiu izlazul. Cărți noi apar, dar nu le citesc nici măcar rudele autorilor. Nu văd, draga mea colegă, nici un scriitor tânăr al zilelor noastre despre a cărui carte să poată spune cineva „Când atingi cartea asta, atingi un om”.

De ce?

Pentru că o literatură ca să existe are nevoie de scriitori talentați. Și talentul nu-l cumperi la supermarket. Domnișoară, mulți ani de acum încolo pe frontul nostru literar nu va mai avea loc niciun război între generații pentru că nu mai există contingente literare de recrutat. Dar eu, să știi că tot mai aștept o generație de scriitori crescută și educată fără comunism, deși mă tem să nu se întoarcă comunismul din nou până să apară acea generație ca rod integral al noii societăți.

Fragment din dialogul realizat de Roxana FURDEAN pentru Almanahul „Dobrogea” 2020